

رتینوپاتی پورشه (Purtscher's-like Retinopathy)

ابراهیم میکانیکی^{۱*}، سیداحمد رسولی نژاد^۲، محمد میکانیکی^۳، امیرحسین شیرزادیان^۴

چکیده

زمینه و هدف: رتینوپاتی پورشه با از دست دادن ناگهانی بینایی بروز می کند. در این مقاله به بررسی یک مورد رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان پرداخته شده است.

معرفی مورد: بیمار خانمی ۱۸ ساله است که ۳ روز پس از زایمان، با از دست دادن شدید دید دوطرفه مراجعه کرد. بجز پره اکلامپسی، هیچ اختلال سیستمیکی در وی مشاهده نشد. نتایج معاینه چشم و آنژیوگرافی فلورسین شبکیه، تکه های سفید رنگ سطحی در شبکیه و خونریزی کوچک سطحی شبکیه؛ حاکی از وجود رتینوپاتی پورشه بود. پس از ۸ هفته، حدت بینایی بدون هیچ درمانی، به طور مشخص بهبود یافت.

انسداد شریانی پیش کاپیلری آمبولیک، محتمل ترین پاتوژنز است. همچنین بهبود نتایج بینایی ممکن است در رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان نیز دیده شود.

کلید واژه ها: پورشه؛ بیماری های شبکیه؛ بیماری های چشم؛ بعد از زایمان.

^۱دانشیار بیماری های چشم، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

^۲استادیار بیماری های چشم، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

^۳پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران.

*نویسنده مسئول مکاتبات:

ابراهیم میکانیکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران؛

آدرس پست الکترونیکی:

dr_emikaniki@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۱/۱۰/۲

تاریخ پذیرش: ۹۲/۴/۳۰

لطفاً به این مقاله به صورت زیر استناد نمایید:

Purtscher's-Like Retinopathy Mikaniki E, Rasoulinejad SA, Mikaniki M, Shirzadian AH. Effect of nail polish on pulse oximetry findings in healthy volunteers. Qom Univ Med Sci J 2014;8(1):76-79. [Full Text in Persian]

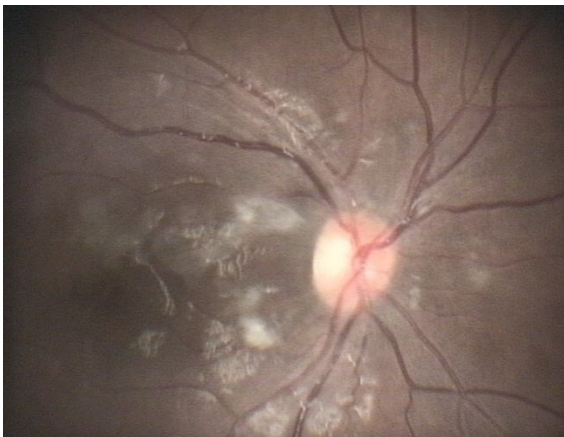
مقدمه

رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان (Purtscher)، برای اولین بار در سال ۱۹۱۰ در بیماری که با آسیب شدید سر، همراه با از دست دادن ناگهانی بینایی مراجعه کرد، توصیف شد (۱). این بیماری با علائم مشخصه افتالموسکوپیک، مناطق متعدد پنبه‌ای و مناطق سفیدشدگی شبکیه (Purtscher Flecken) و خونریزی در قطب خلفی چشم مشخص می‌شود که همراه با آنژیوگرافی فلورسین، به صورت مناطق انسداد مرکزی آرتریولی شبکیه به نظر می‌رسد (۲).

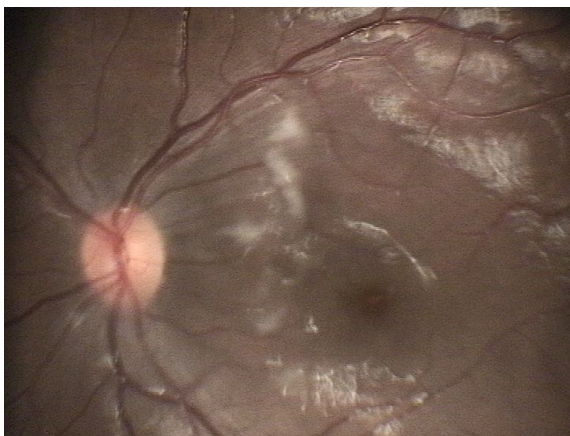
یافته‌های بالینی مشابهی با شرایط دیگر، از جمله پانکراتیت حاد (۳)، تزریق استروئید داخل چشمی (۴)، نارسایی کلیه (۵)، تولد نوزاد (۶، ۷) و اختلالات بافت همبند (۸) نیز به‌عنوان رتینوپاتی پورشه نامیده شده است. در مقالات گزارش شده است که اکثر بیماران، بدون درمان خاصی اغلب در چند هفته اول پس از ارزیابی اولیه، بهبود متغیر بینایی را نشان می‌دهند (۹). همچنین تاکنون هیچ درمان قطعی برای این بیماری مشخص نشده است (۹). در این case رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان، با بهبود خودبه‌خودی بینایی مورد بررسی قرار گرفت.

شرح مورد

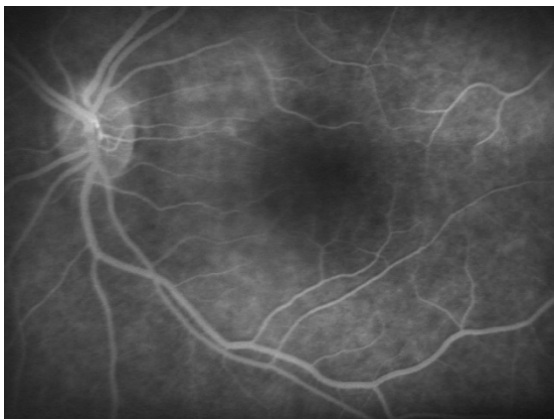
بیمار خانمی ۱۸ ساله است که کاهش بینایی دوطرفه شدید در اولین حاملگی و ۳ روز پس از زایمان، در وی رخ داده بود. بیمار هنگام زایمان به دلیل پره‌اکلامپسی، نیاز به سزارین پیدا کرد و هیچ اختلال سیستمیک مانند افزایش آنزیم‌های کبدی، کاهش پلاکت و یا دیگر اختلالات خونی تشخیص داده نشد. همچنین سابقه‌ای از ترومای اخیر وجود نداشت. معاینات افتالموسکوپی، حدت بینایی را از طریق شمارش با انگشت، ۸۰ cm در چشم راست و ۵۰ cm در چشم چپ همراه با بخش قدامی چشم، نرمال نشان داد. همچنین فشار داخل هر دو چشم طبیعی بود. با آنژیوگرافی فلورسین و معاینه شبکیه؛ تکه‌های سفید رنگ ماکولار و دور کاپیلری سطحی شبکیه و خونریزی کوچک سطحی شبکیه مشاهده گردید (شکل‌های شماره ۴-۱). براساس این یافته‌ها تشخیص رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان مطرح شد.

شکل شماره ۱: تصویر رنگی شبکیه چپ

شکل شماره ۲: تصویر رنگی شبکیه راست

شکل شماره ۳: تصویر فلورسین آنژیوگرافی شبکیه چپ

پاتوژنز رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان ناشناخته است، اما به نظر می‌رسد مربوط به انسداد شریانچه‌های انتهایی پری‌پایپلری توسط آمبولی سفید وابسته به کمپلمان به علت بارداری باشد (۷). همچنین فعال‌سازی کمپلمان ممکن است در اثر شرایط مختلف از جمله آمبولی مایع آمنیوتیک رخ دهد (۸). نتایج بینایی در بیماران با رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان متفاوت بوده است. حدت بینایی در ۳ نفر از ۴ بیماری که توسط Blodi توصیف شد، به‌طور واضحی بدون هیچ درمانی بهبود یافت (۷). توسط Stewart و همکاران مورد دیگری از رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان، در بیمار مبتلا به سندرم HELLP در حین بارداری توصیف گردید که سبب از دست دادن بینایی دائمی شد (۱۲). در حال حاضر، هیچ درمان قطعی برای رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان وجود ندارد (۸). یک مورد درمان موفقیت‌آمیز با استفاده از دوز بالای استروئید در رتینوپاتی پورشه متعاقب تروما نیز گزارش شده است (۱۳، ۱۴). Olsen یک مورد رتینوپاتی پورشه بعد از زایمان را به‌صورت دوطرفه و نامتقارن گزارش نمود که بینایی بیمار متعاقب درمان موضعی یک‌طرفه با استروئید بهبود یافت (۱۵). درمان با استروئیدهای سیستمیک ممکن است وضعیت بینایی را در برخی بیماران بهبود بخشد، اما در حال حاضر شواهد اندکی برای تأیید این روش درمانی وجود دارد (۹).

شکل شماره ۴: تصویر فلورسین آنژیوگرافی شبکه راست

پس از ۲ هفته، بدون هیچ درمانی، حدت بینایی در چشم راست به $\frac{4}{10}$ و در چشم چپ به $\frac{2}{10}$ بهبود یافت. در هشتمین هفته، حدت بینایی به $\frac{9}{10}$ در چشم راست و $\frac{8}{10}$ در چشم چپ رسید.

بحث

از زمان اولین گزارش رتینوپاتی پورشه توسط Purtscher در یک بیمار که در اثر ضربه شدید سر، بینایی خود را از دست داده بود (۱)، یافته‌های مشابه دیگر تحت شرایطی از جمله صدمات فشارنده قفسه سینه، پانکراتیت حاد (۳)، آمبولی چربی (۱۰)، بیهوشی رتروبولبار (۱۱)، بیماری بافت همبند (۸) و تولد فرزند (۶، ۷) مشاهده گردید.

References:

1. Purtscher O. Noch unbekannte befunde nach schadeltrauma. Ber Zusammenkunft Dtsch Ophthalmol Ges 1910;36: 294-301.
2. Williams DF, Mieler WF, Williams GA. Posterior segment manifestation of ocular trauma. Retina 1990;10(Suppl 1): 35-44.
3. Wells AD, Mc Donnell PJ, Burnand Ka. Purtscher's retinopathy in acute pancreatitis. Br J Surg 1990 Jul; 77(7):820.
4. Wilkinson WS, Morgan GM, Baruth E, Gitter KA. Retinal and choroidal vascular occlusion secondary to corticosteroid embolisation. Br J Ophthalmol 1989 Jan; 73(1):32-4.
5. Stoumbos VD, Klein ML, Goodman S. Purtscher-like retinopathy in chronic renal failure. Ophthalmology 1992 Dec; 99(12):1833-9.
6. Shaikh S, Ruby AJ, Piotrowski M. Preeclampsia-related chorioretinopathy with Purtscher's-like findings and macular ischemia. Retina 2003 Apr; 23(2):247-50.
7. Blodi BA, Johnson MW, Gass JD, Fine SL, Joffe LM. Purtscher's-like retinopathy after childbirth. Ophthalmology 1990 Dec; 97(12):1654-9.

8. Sellami D, Ben Zina Z, Jelliti B, Abid D, Feki J, Chaâbouni M. Purtscher's-like retinopathy in systemic lupus. Erythematosis. Two cases: *J Fr Ophtalmol* 2002 Jan; 25(1):52-5.
9. Agrawal A, Mckibbin MA. Purtscher's and Purtscher's-like retinopathies: A Review. *Surv Ophthalmol* 2006;51(2): 129-36.
10. Roden D, Fitzpatrick G, O'Donoghue H, Phelan D. Purtscher's retinopathy and fat embolism. *Br J Ophthalmol* 1989 Aug; 73(8):677-9.
11. Lemagne JM, Michiels X, Van Causenbroeck S, Snyers B. Purtscher-like retinopathy after retrobulbar anesthesia. *Ophthalmology* 1990 Jul; 97(7):859-61.
12. Stewart MA, Brazis PW, Guier CP, Thota SH, Wilson SD. Purtscher's-like retinopathy in a patient with HELLP syndrome. *Am J Ophthalmol* 2007 May; 143(5):886-7.
13. Wang AG, Yen MY, Liu JH. Pathogenesis and neuroprotective treatment in Purtscher's retinopathy. *Jpn J Ophthalmol* 1998;42(4):318-22.
14. Atabay C, Kamsu T, Nurlu G. Late visual recovery after intravenous methylprednisolone treatment of Purtscher's retinopathy. *Ann Ophthalmol* 1993 Sep; 25(9):330-3.
15. Olsen J, Rouhani B, Mandava N. Sub-Tenon's triamcinolone for post-partum Purtscher's-like retinopathy. *Clin Ophthalmol* 2008 Mar; 2(1):195-8.